

REPUBLIKA HRVATSKA
URED VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST

Nacionalna strategija kibernetičke sigurnosti i akcijski plan provedbe

- Nacrt prijedloga objavljen 27. travnja 2015.

Okrugli stol, 17. lipnja 2015.

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA

Pozdravni govori

- izv. prof. dr. sc. **Gordan Gledec**, prodekan za znanost Fakulteta elektrotehnike i računarstva
- **Ivica Panenić**, predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost

Uvodničari - UVNS

- ***Odabrani pristup i metoda razrade Strategije***
 - dr. sc. Aleksandar Klaić, pomoćnik predstojnika
- ***Područja, poveznice i praćenje provedbe Strategije***
 - Vinko Kuculo, viši stručni savjetnik
- ***Postupak donošenja Strategije i Akcijskog plana***
 - Marija Portner Marinković, dipl. iur., viša stručna savjetnica
- ***Kratki prikaz zaprimljenih prijedloga tijekom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću***
 - dr. sc. Aleksandar Klaić, pomoćnik predstojnika

Uvodničari - FER

- ***Uloga akademske zajednice u nacionalnoj kibernetičkoj sigurnosti***
 - dr. sc. Predrag Pale
- ***Znanost i obrazovanje u kibernetičkoj sigurnosti - kritički osvrt iz perspektive akademske zajednice***
 - doc. dr. sc. Stjepan Groš

Diskusija

- Nacrti prijedloga objavljeni 27. travnja 2015.:
 - **NACIONALNA STRATEGIJA KIBERNETIČKE SIGURNOSTI**
 - **AKCIJSKI PLAN ZA PROVEDBU NACIONALNE STRATEGIJE KIBERNETIČKE SIGURNOSTI**
- Moderator:
 - dr. sc. Aleksandar Klaić, pomoćnik predstojnika Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost

REPUBLIKA HRVATSKA
URED VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST

Nacionalna strategija kibernetičke sigurnosti i akcijski plan provedbe

- Nacrt prijedloga objavljen 27. travnja 2015.

- Odabrani pristup i metoda razrade Strategije -

Dr. sc. Aleksandar Klaić, dipl. ing.

Sadržaj:

1. Odabrani pristup izradi Strategije
 - Iskustva, slabosti, mogućnosti, problemi
 - Primjer Nacionalnog programa inf. sig. iz 2005.
2. Vizija kibernetičke sigurnosti
3. Metoda razrade Strategije i Akcijskog plana
4. Razine planiranja i sudjelovanja u provedbi

Iskustva

- Zakon o potvrđivanju Konvencije o kibernetičkom kriminalu ([NN 09/02](#))
- Nacionalni program informacijske sigurnosti
 - SDUeH, 2005. (www.cert.hr/sites/default/files/CCERT-PUBDOC-2005-04-110.pdf)
- Analiza stanja i ugroza javnih elektroničkih komunikacija
 - UVNS, 2009.-2010.
- Sustav ranog upozorenja na Internetu ([SRU@HR](#))
 - NCERT, 2011.
- Pravilnik o načinu i rokovima provedbe mjera zaštite sigurnosti i cjelovitosti mreža i usluga ([NN 109/12, 33/13, 126/13](#))
 - HAKOM, MPPI, UVNS, NCERT ([Directive 2009/140/EC](#), [ENISA – 2011-14](#))

Slabosti

- Sporo prihvaćanje odgovornosti vlasnika podataka i infrastrukture
- Nedovoljno razvijena kultura procjenjivanja rizika
- -----
- Česta neusklađenost propisa – opći, sektorski, EU
- Novi koncepti poput kritične infrastrukture
- -----
- Hijerarhijska tradicija ustroja državne uprave
- Preuska sektorsko/resorna razmjena i ustupanje podataka
- -----
- Obrazovni programi slabo prate razvoj virtualne dimenzije društva
- Nejasna verifikacija obrazovnih programa u različitim sektorima

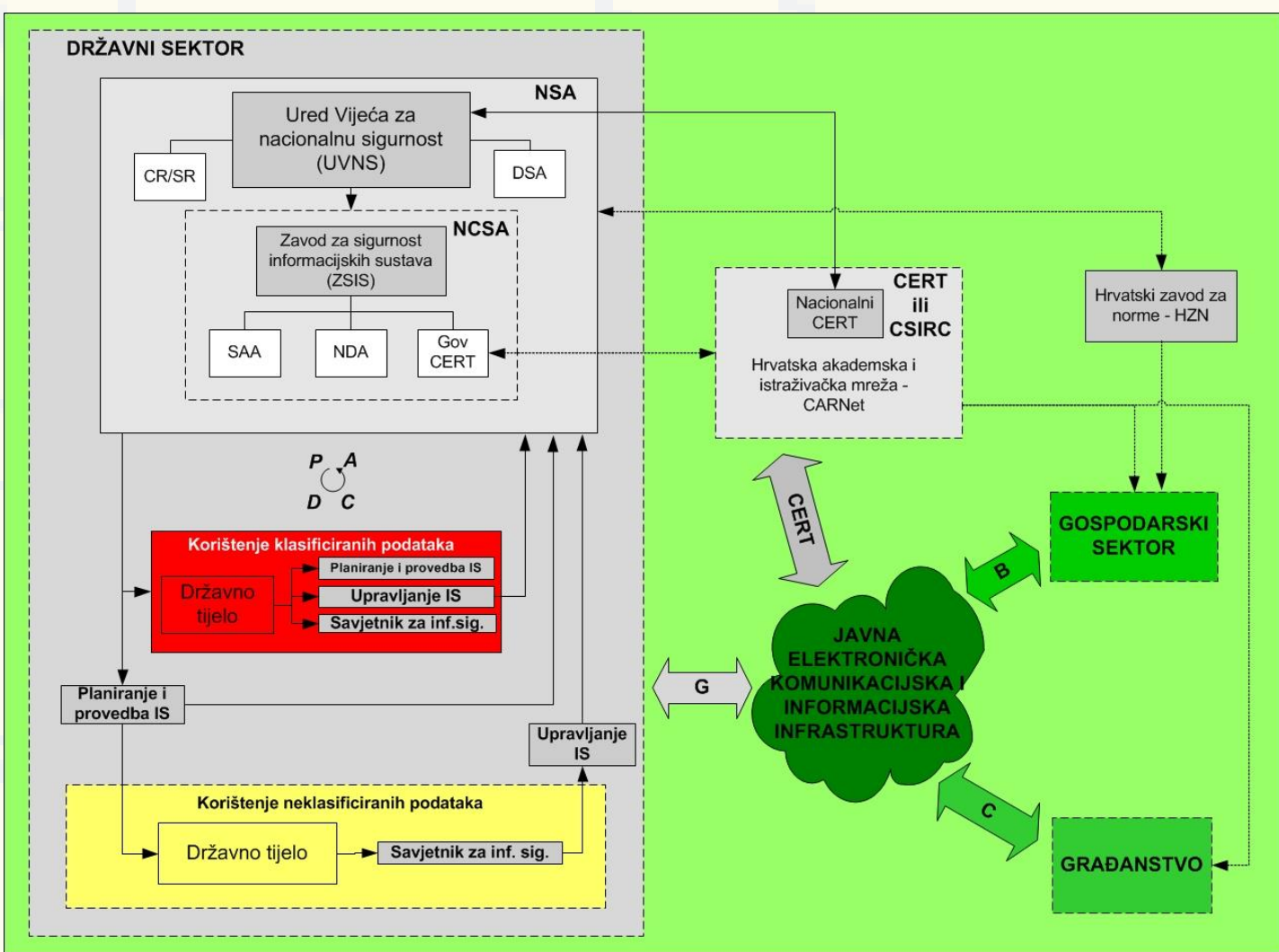
Mogućnosti

- Društveni razvoj
 - Obrazovanje i kultura
- Gospodarski razvoj
 - Stvaranje podrške svim tradicionalnim granama gospodarstva
 - Prilika za ciljani razvoj nacionalnih sposobnosti
 - Certifikacije, akreditacije, revizije, ...
 - IT rješenja (usluge, infrastruktura, razvoj)

Problemi

- Deklarativan pristup razvojnim strategijama
 - Neučinkovit u tranzicijskim društvima koja trebaju velike reforme i društvene promjene
- Nedovoljna svijest o potrebi razvoja ciljanih sposobnosti u svrhu nacionalne konkurentnosti
 - Zajedničko EU tržište – nužnost konkurentnosti
 - Učinkovito javno – privatno partnerstvo

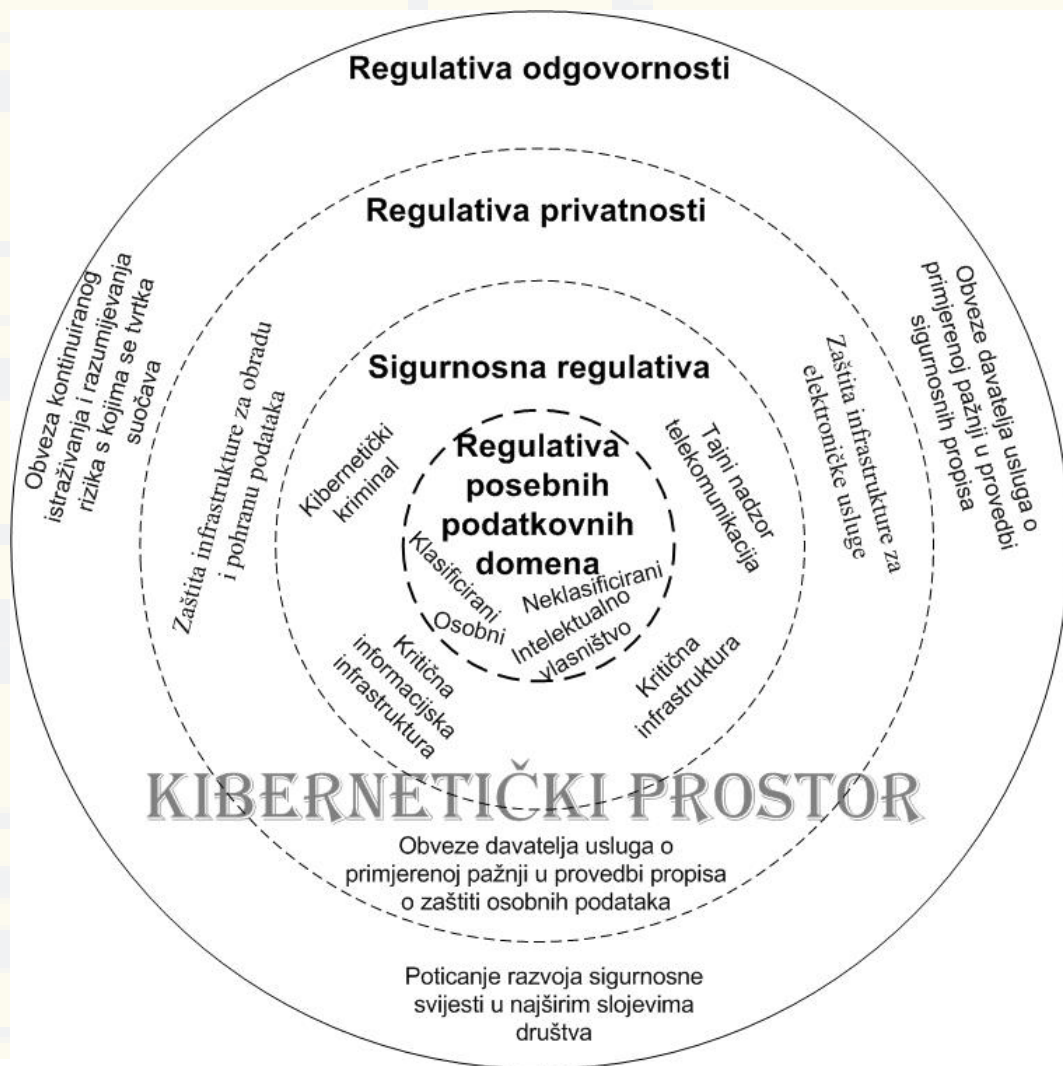
Provedba Nacionalnog programa informacijske sigurnosti donesenog 2005.g.:

Vizija kibernetičke sigurnosti

- **Osposobljavanje i međusobna koordinacija svih sektora društva u cilju učinkovite provedbe zakona i zaštite demokratskih vrijednosti u virtualnoj dimenziji društva**
- Primarno organizacijski, a ne tehnički problemi
 - Sektori društva, kao i dionici Strategije imaju različite nadležnosti, obveze, zadatke, potrebe, očekivanja i interese

Regulativa kibernetičkog prostora:

Strategija kibernetičke sigurnosti

- Način za:
 - Identificiranje društvenih sektora i podsektora
 - Procjenu sektorskih specifičnosti
 - Utvrđivanje organizacijskih preduvjeta
 - Prepoznavanje relevantnog okruženja prijetnji
 - Uspostavljanje procesa koordinacije i upravljanja
- Opseg, sadržaj, zahtjevi, organizacija
 - Metoda razrade strategije

Glavni elementi Strategije:

VIZIJA

Osposobljavanje i međusobna koordinacija svih sektora društva u cilju učinkovite provedbe zakona i zaštite demokratskih vrijednosti u virtualnoj dimenziji današnjeg društva

Društveni sektori:

- Javni
- Akademski
- Gospodarski
- Građanstvo

Temeljna načela

- Sveobuhvatnost
- Integracija
- Proaktivni pristup
- Jačanje otpornosti, pouzdanosti i prilagodljivosti
- Primjena zakonskih načela (zaštita prava i sloboda, proporcionalnost, supsidijarnost, ...)

Područja kibernetičke sigurnosti

Javne elektroničke komunikacije (A)

Elektronička uprava (B)

Elektroničke financijske usluge (C)

Kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura i upravljanje kibernetičkim krizama (D)

Kibernetički kriminalitet (E)

Zaštita podataka (F)

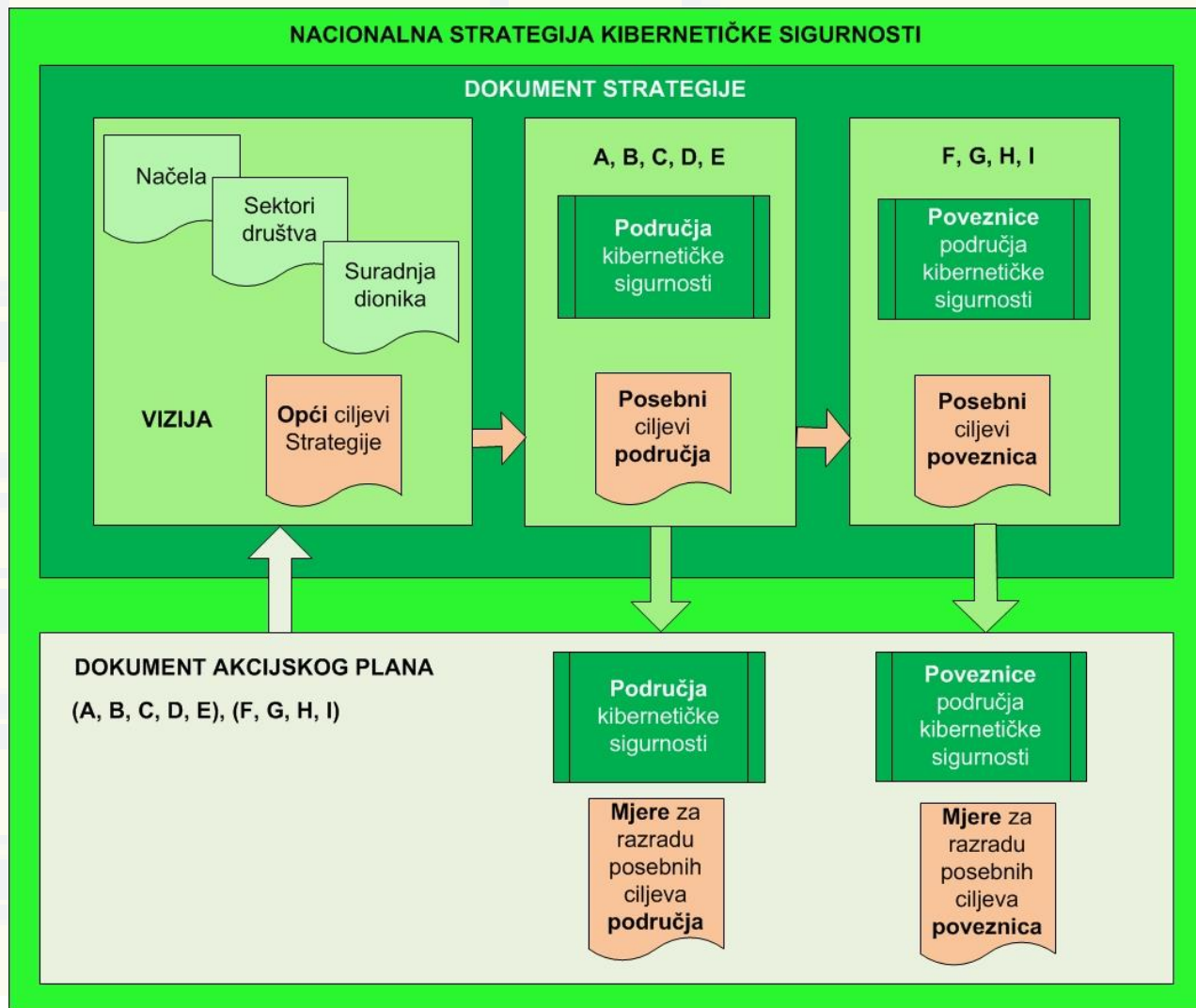
Tehnička koordinacija u obradi računalnih sigurnosnih incidenata (G)

Međunarodna suradnja (H)

Obrazovanje, istraživanje, razvoj i jačanje svijesti o sigurnosti u kibernetičkom prostoru (I)

Poveznice područja kibernetičke sigurnosti

Metoda razrade Strategije i Akcijskog plana:

Povezanost Strategije i Akcijskog plana

- **Strategija:**
 - VIZIJA definirana s 8 OPĆIH CILJEVA
 - 5 PODRUČJA i 4 POVEZNICE definirane s **35 POSEBNIH CILJEVA**
- **Akcijski plan:**
 - **35 POSEBNIH CILJEVA** razrađuje pomoću 77 MJERA
- Usklađeni ciljevi i mjere (Povjerenstvo za izradu Strategije):

Područja i Poveznice	5+4	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Posebni ciljevi	35	3	3	2	5	5	5	3	6	3
Mjere	77	3	8	4	13	5	6	5	6	27

Potrebne razine planiranja Strategije

Strateška razina

Planiranje

Strategija i
nacionalna
politika

Taktička razina

Ostvarenje

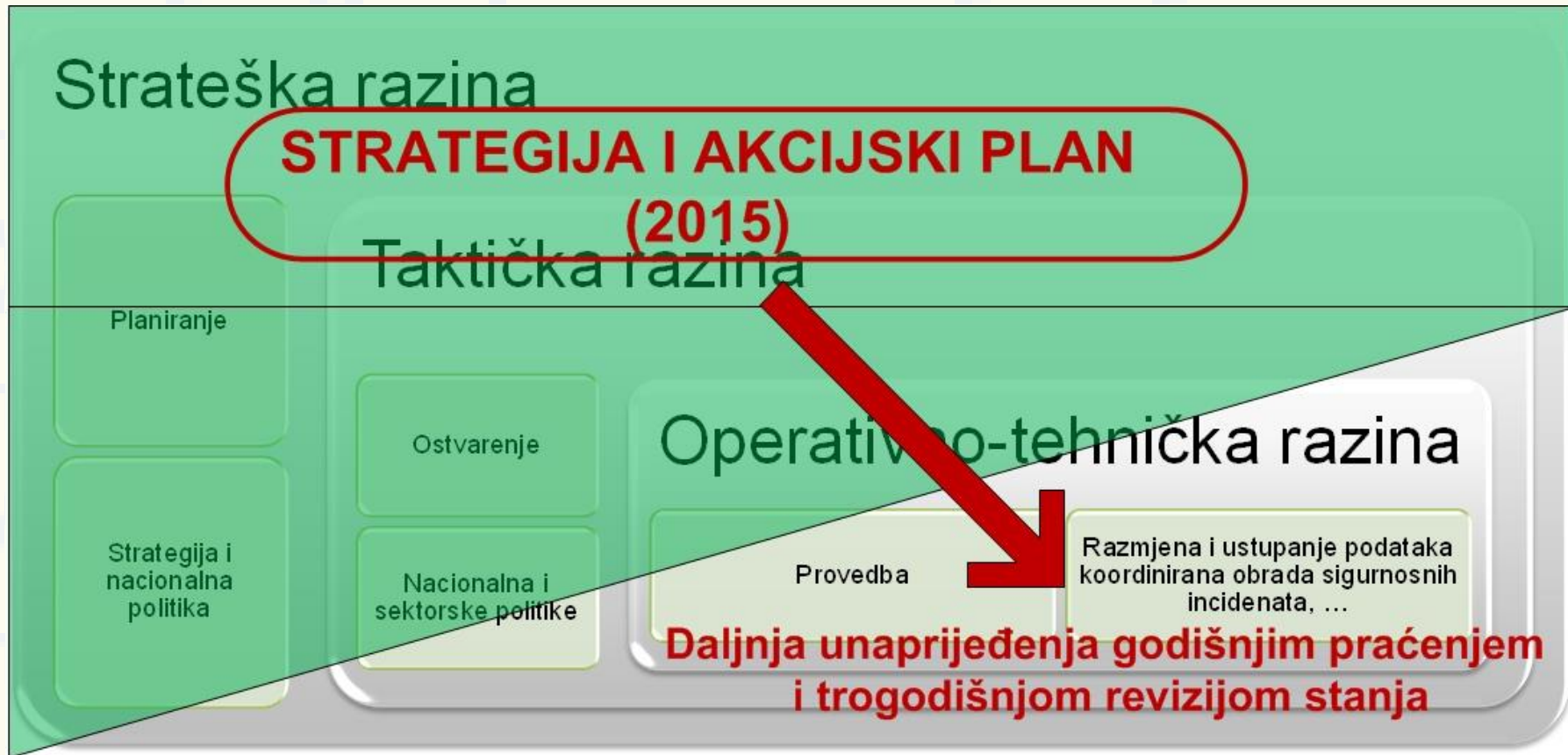
Nacionalna i
sektorske
politike

Operativno-tehnička razina

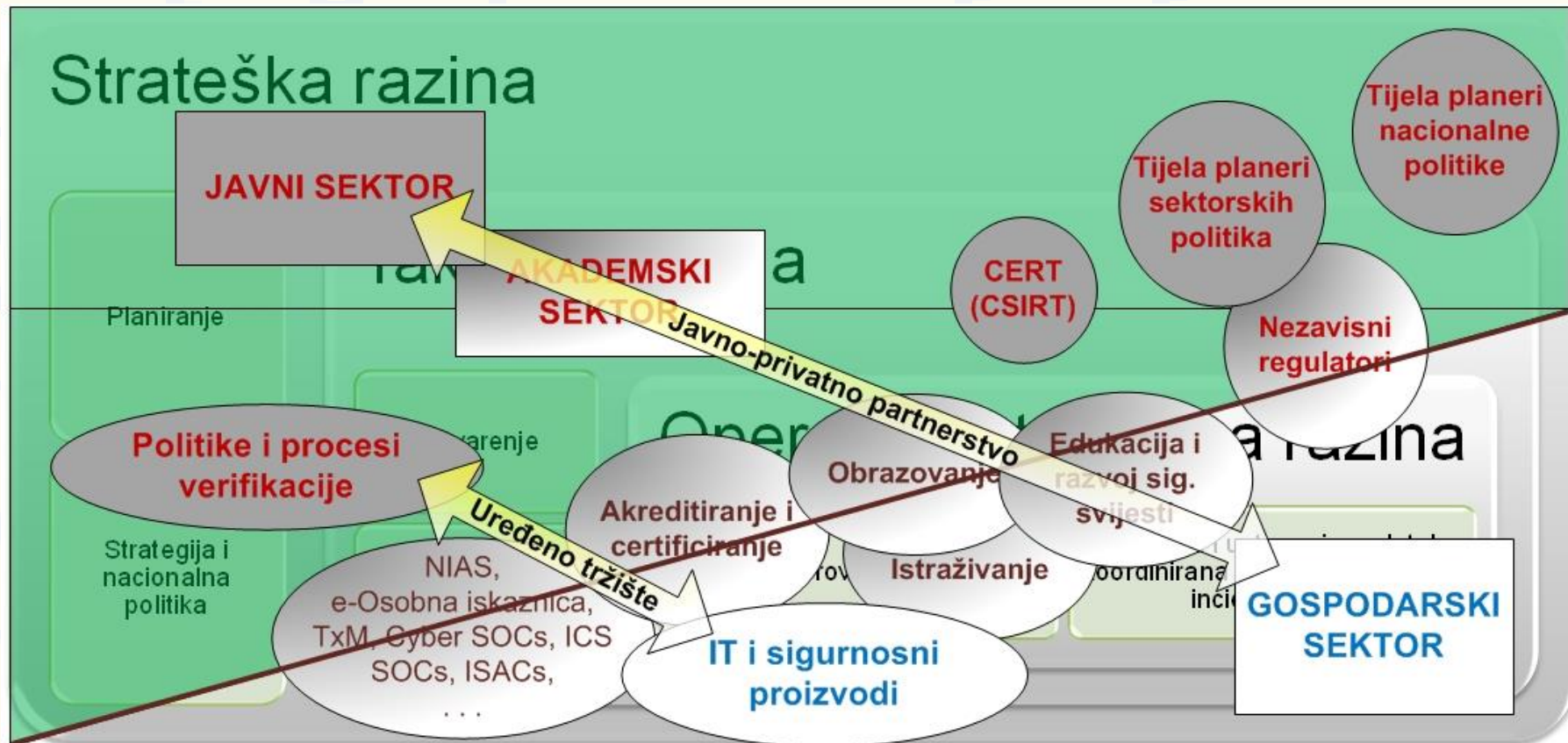
Provedba

Razmjena i ustupanje
podataka koordinirana obrada
sigurnosnih incidenata, ...

Obuhvaćenost razina planiranja

Potreba sudjelovanja u provedbi Strategije

Hvala !

Dr. sc. Aleksandar Klaić, dipl. ing.

Pomoćnik predstojnika za informacijsku sigurnost

aleksandar.klaic@uvns.hr

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost

tel. +385.1.4681 222

fax. +385.1.4686 049

www.uvns.hr

REPUBLIKA HRVATSKA
URED VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST

Nacionalna strategija kibernetičke sigurnosti i akcijski plan provedbe

- Nacrt prijedloga objavljen 27. travnja 2015.

- **Kratki prikaz zaprimljenih prijedloga tijekom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću -**

Dr. sc. Aleksandar Klaić, dipl. ing.

Sadržaj:

1. Proces javne rasprave
2. Pregled prijedloga i primjedbi

Proces javne rasprave (1/2)

- Internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću od 27. travnja do 27. svibnja 2015.
 - <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/Dashboard>
- MIPRO 2015, Opatija, 28. svibnja. 2015.
 - Okrugli stol za sudionike stručno-znanstvenog skupa
 - <http://www.mipro.hr/Default.aspx?TabId=36&language=hr-HR&newsid=9fe4d080-2110-42eb-8130-f5506506d79b>
- Objava Izvješća o provedenom internetskom savjetovanju
 - 11. lipnja 2015. nakon usklađivanja na sastanku međuresornog Povjerenstva zaduženog za izradu Strategije
 - <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/EconReport?entityId=1072>

Proces javne rasprave (2/2)

- Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb
 - Okrugli stol za širu javnost, 17. lipnja 2015.
 - http://www.fer.unizg.hr/?@=2h2pc#news_8980
- Bilateralna suradnja NSA tijela Hrvatske i Slovenije
 - Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost i Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podataka
 - Poziv slovenskog NSA tijela
 - Prezentacija hrvatskog nacrtu Strategije i diskusija s predstavnicima slovenskog međuresornog povjerenstva koje je u fazi izrade slovenske nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti
 - Ljubljana, Slovenija, 18. lipnja 2015.

Prijedlozi, primjedbe i pojašnjenja (1/3)

- Jezičke primjedbe:
 - Korištenje pojma „kibernetički”
 - Pravno, znanstveno i jezično tumačenje dano u uvodu
 - Problem usklađivanja sektorske terminologije
 - Kompromis i koordinacija nacionalne i sektorske razine
- Izričajne primjedbe
 - Opsežnost i stil
 - Podređeni operativnosti strategije, konzistentnosti i povezanosti dokumenata Strategije i Akcijskog plana

Prijedlozi, primjedbe i pojašnjenja (2/3)

- Konceptijske primjedbe:
 - ✓ Visoka prihvaćenost dokumenta Akcijskog plana
 - Nije uočena integralna povezanost dokumenata Strategija i Akcijskog plana
- Očekivanje deklarativnog dokumenta Strategije
 - Uvod je deklarativan i informativan, a sve ostalo je podređeno operativnosti, odnosno razradi ciljeva i provedbi mjera za njihovu realizaciju
 - Deklarativni dokument strategije ne bi niti rezultirao konzistentnim i operativnim dokumentom Akcijskog plana

Prijedlozi, primjedbe i pojašnjenja (3/3)

- Primjedbe na opseg Strategije:
 - Nedostatak nekih sadržaja
 - Sadržaji u drugim aktualnim strategijama (e-Hrvatska, digitalni rast, pametna specijalizacija i sl.)
 - Struktura Strategije ne prati taksonomiju prijetnji
 - Vizija virtualne dimenzije društva – sektori/područja interesa
 - Nedostatak eksplicitne uključenosti akademskih tijela
 - Strategija opisuje i potiče koordinaciju postojećih nadležnosti
 - Nejasna uloga gospodarstva
 - Ostvarenje Strategije po razinama planiranja i fazama provedbe

Hvala !

Dr. sc. Aleksandar Klaić, dipl. ing.

Pomoćnik predstojnika za informacijsku sigurnost

aleksandar.klaic@uvns.hr

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost

tel. +385.1.4681 222

fax. +385.1.4686 049

www.uvns.hr